

SILMÄT AUKI!

Lähiympäristö on lähellä!

**Itä-Suomen ympäristökasvatuspäivät
25-26.3.2010 Savonlinnan Riihisaaressa**

www.savonlinna.fi/museo

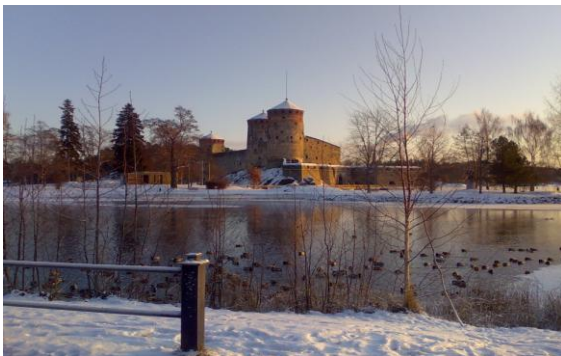
Harva meistä elää aidossa luonnonympäristössä tai puhtaasti rakennetun ympäristön sisällä. Luonnon kiertokulun ymmärtäminen ympäristövastuullisuuden syntymiselle on tärkeää, mutta myös lähiympäristön kulttuuristen kerrosten merkitys ihmisen identiteetille on hyvä oivaltaa.

Oma lähiympäristö - luonto ja rakennettu ympäristö- saattaa olla monelle lapselle ja nuorelle tuiki tuntematon. Ympäristökasvatuspäivien teema, SILMÄT AUKI - lähiympäristö on lähellä, tarjoaa kasvattajalle keinoja silmien avaamiseen.

Tarjolla on teemaan liittyviä luentoja ja työpajoja. Kuulemme mm. miten luonto- ja kulttuuriympäristökasvatuksen avulla voi ehkäistä syrjäytymistä, mitä löytyy luonto- ja kulttuuripoluilta ja monetko kasvot on norppahulluudella. Aktiviteettikiirroksilla eläydytään ammoiden Saimaalla veneilleen ihmisen elämään, rakennetaan vanha puu-Savonlinna ja nykyinen kerrostalokaupunki sekä kirjoitetaan kollektiivinen runo ajankohtaisesta aiheesta.

Päiville ovat tervetulleita kaikki ympäristökasvatuksesta/kestävän kehityksen kasvatuksesta kiinnostuneet ja aiheen parissa työskentelevät. Erityisesti päivien anti on kohdennettu Itä-Suomen alueen peruskoulujen, lukiodien, ammattioppilaitosten, päiväkotien, järjestöjen, kuntien ym. toimijoiden henkilökunnalle.

Tule saamaan tietoa sekä jakamaan kokemuksia keinoista ja ratkaisuksista, joilla voidaan edistää luonto- ja kulttuurikasvatusta ja sitä kautta ympäristövastuullista toimintaa omassa yhteisössäsi! Osallistujien joukosta saatat löytää yhteistyökumppanin, jonka kanssa voit työtä jatkaa ja syventää.

Savonlinnan Riihisaari on hyvä esimerkki luonto- ja kulttuuriympäristökasvatustyön yhdistämisestä. Siellä Savonlinnan maakuntamuseo ja Metsähallitus ovat lyöneet hynttyyt yhteen ja tarjoavat tietoa luonnosta ja kulttuuriympäristöstä yhteistyössä saman katon alla.

TERVETULOA AVAAMAAN SILMIÄ JA VIIHTYMÄÄN RIIHISAAREEN !

Ohjelma

Torstai 25.3.

Päivän vetää Teppo Loikkanen, Metsähallitus

9.00–10.00	Ilmoittautuminen museon ala-aulassa Kahvia tarjolla yläkerran salissa
10.00–10.10	Päivien avaus Sivistystoimentarkastaja Kari Lehtola, Itä-Suomen aluehallintovirasto
10.10–10.25	Tervetuloa Savonlinnaan ja Savonlinnan maakuntamuseoon <ul style="list-style-type: none"> • Savonlinnan kaupungin edustaja • Museotoimenjohtaja Mirjam Kosunen, Savonlinnan maakuntamuseo Maakuntamuseon ja Metsähallituksen yhteistyö luonto- ja kulttuuriympäristökasvatuksessa Museotoimenjohtaja Mirjam Kosunen, Savonlinnan maakuntamuseo ja puistonjohtaja Teppo Loikkanen, Metsähallitus, Luontopalvelut
10.25–10.55	Ympäristökasvatustoiminnan valtakunnallinen tilanne Erikoistutkija Anna-Liisa Kiiskinen, Keski-Suomen ympäristökeskus
10.55–11.10	Itä-Suomen maakuntien ympäristökasvatustoiminnan tilannekatsaukset Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon ELY-keskusten edustajat
11.10–12.00	Kolin ympäristökasvatustilaisuuksia NEED-hanke, Seija Juntunen, Itä-Suomen yliopisto Kestävä Koli –hanke, Eevi Nieminen, Metsähallitus Koululaisryhmien palvelut Kolilla, Leena Sorjonen, Ukko-Kolin Ystävät ry
12.00–13.00	Lounas
13.00–14.15	Ympäristörundi Kuopiossa, Kuopion malli koulujen luonto- ja kulttuuriympäristökasvatuksesta Mari Wikholm, Kuopion luonnontieteellinen museo Jonna Forsman, Kuopion kulttuuripalvelut Ulla Bovellan, Lastenkulttuurikeskus Lastu Minna Halonen, Lastenkulttuurikeskus Lastu
14.15–15.00	Eläköön Etelä-Savon esihistoria, Suomen kulttuurirahaston Myrsky-hankkeen esittely/paikalliset hankkeet Amanuenssi Irmeli Soininen, Savonlinnan maakuntamuseo Karoliina Leisti, Myrsky-hanke
15.00–15.30	Kahvi

15.30–17.30

Aktiviteettikierrokset

- **15.30-17.30 Vetehisen kierros**, vetäjinä amanuenssi Irmeli Soininen, maakuntamuseo, Tiina Linsen Metsähallitus ja Olavinlinnan opas (kuuluu kierros Olavinlinnassa).
- **16.30-17.30 Arkkitehtuurityöpaja Koe kaupunki**, vetäjä amanuenssi Irmeli Soininen
- **15.30-16.30 Runopaja**, vetäjä sanataiteilija Susanna Kolehmainen
Leikitään sanoilla ja kokeillaan maailman lyhyintä runousoppia!
Kirjoitetaan kollektiivinen runo ajankohtaisesta aiheesta.

HUOM: Kierrosten jälkeen mahdollisuus osallistua opastetulle Linnankadun kierrokselle klo 17.30-18.30!

17.30–20.00

Majoittuminen , vapaata aikaa

20.00– n. 23.00

Illanvietto maakuntamuseon tiloissa

- trubaduuri Matti Muhonen esiintyy
- illallisruoka (omakustanteinen)
- tutustumista museon näyttelyihin

Perjantai 26.3. Päivän vetäjä: Marjukka Manninen, Etelä-Savon ELY-keskus

9.00–10.00

Ympäristökasvatuksen tulevaisuuden haasteet

Aika matka –polku Rantasalmella

**Syrjäytymisen ehkäiseminen luonto- ja kulttuurikasvatuksen avulla-
hanke**

Ohjelmajohtaja Pekka Hynninen, Rantasalmen
ympäristökasvatusinstituutti

10.00–12.00

Aktiviteettikierrokset jatkuvat

- Vetehisen kierros
- Arkkitehtuurityöpaja Koe kaupunki
- Runopaja

12.00–12.30

Tietoisku (n. 10 min./esitys)

- Ympäristökasvatus varhaiskasvatuksen osana, Luontoportti-hanke, päiväkodin johtaja Riitta Lunti, Puumalan päiväkot
- Rantasalmen leirikoulutoiminta, Tarja Koskimaa, Rantasalmen Matkailu Oy
- Etelä-Savon paikallismuseot ja ympäristökasvatus, maakuntamuseotutkija Jorma Hytönen, Savonlinnan maakuntamuseo

12.30–13.30

Lounas

13.30–14.30

Tietoiskut jatkuvat

- Norppalähettiläät kiertävät Etelä-Savon kouluja, Kaarina Tiainen, Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri
- Saimaanorpan pesäpuuhat, Tiina Linsen, Metsähallitus/Torsti-kuutin sukellusseikkailut –dvd
- Luston tietoisku?

14.30–

Tulevaisuuden haasteet Itä-Suomen ympäristökasvatustyössä

Sivistystoimentarkastaja Kari Lehtola, Itä-Suomen aluehallintovirasto

Kahvit

Savonlinnan maakuntamuseon yhteystiedot:

Savonlinnan maakuntamuseo Riihisaari, 57130 Savonlinna, puh. 044 417 4466, museo@savonlinna.fi, www.savonlinna.fi/museo, kartta: www.savonlinna.fi/museo/kartta.htm

Ruokailu, kahvit:

Ruokailupaketti: ympäristöpäivien ruokailupaketti maksaa 33 € (sisältäen 2 x lounas ja 3x kahvit; torstaipäivä 19,50 € ja perjantaipäivä 13,50 €; HUOM: paketti ei sisällä torstain illallisruokaa). Torstain illanvieton ruokailu on 18 € (sis. buffet-tyyppisesti juusto- ja broilerisalaatin, patonkia, levitettä; illalishinnan voi kytkeä ruokailupakettiin, jolloin kokonaishinta 51 €). Illallisen ruokajuomana on vesi, on mahdollista myös ostaa ruokajuomia. Ruokailut voi maksaa joko käteisellä tai laskulla.

Majoitus:

Majoituskiintiöt on varattu seuraavista hotelleista kiintiöllä "Ympäristökasvatuspäivät":

- Savonlinnan Seurahuone: 85 €/hlö/1 hh ja 55 €/hlö/2 hh

Kauppatori 4-6, p. 015 5731, seurahuone@savonlinnaseurahuone.fi, www.savonlinnaseurahuone.fi

- Fontana Hotel Pietari Kylliäinen: 81 €/hlö/1 hh ja 48 € /hlö/2 hh

Olavinkatu 15, p. 015 739 550, myynti@pietarikylliainen.fi, www.pietarikylliainen.fi

- Lossiranta Hotellit: 80 €/hlö/1 hh ja 50 €/hlö/2 hh

Aino Acktén puistotie, 044 511 2323, info@lossiranta.net, www.lossiranta.net

Ilmoittautuminen viimeistään torstaina 18.3.2010:

Netissä: www.avi.fi/ita/tapahtumat (täytä ilmoittautumislomake)

Sähköposti/puhelin: kirsti.saarelainen@avi.fi tai p. 040 842 3370.

Liitteenä olevalla ilmoittautumislomakkeella.

Ilmoittautumisen yhteydessä ilmoita

- 1) mihin aktiviteettikierrrokseen haluat osallistua
- 2) osallistutko Linnankatu-kierrokselle 25.3.
- 3) osallistutko torstain illanviettoon
- 4) mahdolliset erikoisruokavaliot.

Järjestäjät:

Itä-Suomen aluehallintovirasto, Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukset, Metsähallitus ja Savonlinnan maakuntamuseo

Lisätietoja:

Sivistystoimentarkastaja Kari Lehtola, Itä-Suomen aluehallintovirasto, p. 040 505 0740, kari.lehtola@avi.fi

Tiedottaja Marjukka Manninen, Etelä-Savon ELY-keskus, p. 040 730 3157, marjukka.manninen@ely-keskus.fi

Aktiiviteettikierrokset

Vetehisen kierros (klo 15.30-17.30)

Kierroksen aikana perehdytään monipuolisesti vesiteemaan. Lähellä toisiaan olevissa kohteissa tehdään samalla kiehtova aikamatka kivikaudesta nykypäivään. Kierros kestää maksimissaan noin 2 tuntia. Vetehisen kierros on suunnattu 3.-6.-luokkalaisille koululaisryhmille. Kierrokselle mahtuu noin 20 henkilöä.

1) Elämää Muinais-Saimaalla (klo 15.30-16.00, vetäjä Irmeli Soininen)

Savonlinnan maakuntamuseossa Riihisaarella tutustumme muinaisen veneilijän elämään. Mihin hän asettui asumaan ja miksi? Oma ympäristömme avaa meille muinaisuuden salaisuuksia, kun opimme niitä etsimään. Kivikauden eränkävijä oli monitaitoinen; hän teki itse kaiken luonnon materiaaleista; niin työkalut kuin oman ruuhensakin. Pyyntivälineet hän valmisti eläinten luista, nahasta, kivistä ja puusta. Näyttelystä voi löytää myös muinaiseläimen ja sen pyydyksen! Kaukaiset esi-isämme jättivät meille kuvaviestejä elämästään – opimme lukemaan kalliomaalauksia.

2) Nestori- Saimaan luontonäyttely (klo 16.00-16.30 museon tiloissa, vetäjä Tiina Linsen)

Kiehtovassa luontonäyttelyssä sukellamme aluksi Saimaan saloihin; mikä ja millainen se oikein onkaan? Ja missä sijaitsevat Saimaan kansallispuistot: Linnansaari ja Kolovesi? Tutuksi tulevat niin Saimaalle tyypilliset lokit kuin Nestori-näyttelyn päättähti: uhanalainen saimaannorppa.

3) Olavinlinna on vesilinna (klo 16.30-17.30 Olavinlinnassa, vetäjä Olavinlinnan opas)

Pyhän Olavin Linnan jyhkeiden muurien suojassa perehdymme monipuolisesti veden keskeiseen asemaan niin linnan puolustamisessa kuin arkisessa elämässäkin. Ryhmä siirtyy asiantuntijan johdolla linnan pihojen, salien ja käytävien keskiaikaiseen tunnelmaan oppien samalla, kuinka usein linnanväki aikoinaan peseytyi tai miksi kappelin seinille pirskoteltiin vettä. Suvorovin vesikanavan äärellä seistessään on omakohtaisesti helppo käsittää, ettei edes puhtaan juomaveden saanti ja riittävyys ollut nykyiseen tapaan itsestään selvää. Tutustumista väritetään sopivasti jännittäväillä tarinoilla linnanneidoista, vetehisistä ja salakäytävistä.

Arkkitehtuuripaja (klo 16.30-17.30 museon tiloissa, vetäjä Irmeli Soininen, max 12 osallistujaa)

Maastomalli ja talopalikat

Pajassa on Savonlinnan kaupunginsaaren maastomalli mittakaavassa 1:300 ja 500 talopalikkaa; matalia puutaloja ja betonikaupungin kerrostaloja. Osallistujat voivat karttojen avulla rakentaa vanhan puu-Savonlinnan ja nykyisen kerrostalokaupungin ja näin oppia ymmärtämään kaupunkikuvan muuttumisen syitä ja seurauksia. Aluetta voi kaavoittaa, rakentaa ja purkaa ja luoda sinne oman ihannekaupunkinsa.

Ohjatun pajan sisältö, kesto n. 45 min.:

- lyhyt Savonlinna nyt ja ennen -kuvakatsaus
- kaupunginsaaren maastomallin esittely
- osallistujat jaetaan kahteen ryhmään: ryhmä 1 rakentaa kartan avulla 1800-luvun lopun kaupungin Pikkukirkon puoleiselle mallin puolikkaalle, ryhmä 2 rakentaa kartan avulla nykyisen Savonlinnan tai fantasiakaupungin Riihisaaren puoleiselle mallin puolikkaalle
- pohdimme ja arvioimme yhdessä rakennettujen kaupunkien ominaisuuksia
- lopuksi kaupungit valokuvataan ja tarvittaessa kaupungit puretaan.

Runopaja (klo 15.30-16.30, museon tiloissa, yläsali, vetäjä sanataiteilija Susanna Kolehmainen, max 20 osallistujaa)

Leikitään sanoilla ja kokeillaan maailman lyhyintä runous-oppia! Kirjoitetaan kollektiivinen runo ajankohtaisesta aiheesta.